

(א) [ו'ל ו',ג] (א) ופי ערבב ערוך וכו' הרשב"ס ב"ב קכז. ד"ה טרף עירבבב כמו בזים טרופות (ג) גירי יר' ואס בשמאלו עלה ראש בי"א וכו' (ד) ונקטן ממ: ל"ה כו. מנחות עו: פו: פח: פט: חולין מט: עו"ג (ה) נזיר מז: ע"ש סוטה מז. ע"ש (ו) [מספי סוטה פי"ג ה"ז (ז) קדוש פסול מזר; (ח) קדוש; ג. [חולין קג:] (ט) [ו'ל גרי עין:] (י) [ויקרא ד, (ז) רש"י מ"ו,

בא. הלוקה למדוד נפט מפני שריחו רע אומר לו המוכר מדוד לעמך: **מעטמעט.** אומתת וסותמת מכל חכמה: **ועטמס.** חסר א': **מטמאין אוסו הכרה.** מניחין אותו לטמא הכרה והכי קאמר קרא אל טעמאזו כהן ואס טעמאזו סוף ונטמטס: **והקדשסס.** מעט והייטס קדושס הכרה הצא ליטור מסייעין אותו:

הדרן עלך אמר להם הממונה
טרף בקלפי. שנינו בפרק שלמעלה (דף לו.) וקלפי היתה סס: **ערף.** פתאום צטריעה וצחטיפיה: **והעלה שני גורלות.** אחד זימין ואחד בשמאל והשעירים עומדים אחד לימין ואחד בשמאל ונתן גורל שעולה זימין לשעיר של ימין: **והן עונין אחריו.** כשמוכר את השס: **גב' דלא ניכיון.** שלא ימשמש להצין במשמושו איזה של שס ויטלנו זימין לפי שהוא סימן יפה כשהוא עולה זימין: **ושל חול היסע.** אינה מקודשת: **הסורה חסע כו'. שנאמר (ויקרא ד) וזה הכהן ופנו את הבית וגו' על מה חסה מורה על פכין של כלי חרס שאין להס טהרה במקוה א"כ חסה על ממון קל כ"ש על ממון חשוב א"כ חסה על ממונן של (ז) (לירעוין) קל וחומר על ממונן של קדישים: **ואס זימיון של פן עלה ראש זימין: ואז אומר לו לכהן גדול דבר מילך.****

סליק זידיה. דכהן גדול וזידיה דסגן סליק חלש דעמיה דכהן גדול אי אומר לו סגן: **למה סגן מימינו כו'. שולך תמיד לימינו כך אמרו בסי כ' יצחק הלוי. ואנה שמעתי בזימיו יתכן בר יהודה למה סגן ממנוה שאס יארע פסול אבל כל זמן שלא יארע צו פסול אין הסגן עוצד שוס עבודה זעולם: **לשון של וזוריס.** אמר סרוק ומשוך כמין לשון וצבע אדום וקושרין אותו בראש שעיר המשתלח והיה מלצין מאיליו והוא סימן שמחל הקד"ה לשראל שנאמר (ישעי' ה) אס יתיו חטאיכם ששכלי ילצינו: **והיא נר מערבי דולק.** לאחר שכבו שאר כל הנרות ואע"פ שממנו מתחיל להדליק ערבית צו היה מסייס הטבת נרות שחרית והוא ערות שהסכינה צורה זישראל כדכתיב (מחון לפרוכת העדות ואמרינן במסכת שבת (דף כז:)) עדות היא לכל צבא עולם שהסכינה צורה זישראל ואמרינן (שס) מאי עדות זה נר מערבי שנותן צה שמן כמדת צחרותיה וממנה היה מתחיל וזה היה מסייס. ואחיה נר מערבי למאן דאמר (מנחות דף ח:)) שבעת הנרות סדורים מורח ומערב קרי נר מערבי נר שני שסמוך לראשון שצמורה כדתנן (תמיד פי"ו משנה א) (ט) נכנס אחד ומנא שתי נרות מורחיות דולקות וכו' למאן דאמר כו' לפון ודרוס נתונין היו אמנעיטן פניו מסובין כלפי מערב והוא קרי מערבי ושאר הנרות מלדדין פניהס כלפי אמנעיט כדכתיב (עמידה כ) אל מול פני המנורה היא אמנעיט יאירו נרות של ששה קנים: **ואיה אש המערכה מסגבר.** דולק מאיליו עלים ולא היו צריכין להציא עיים משסדרוהו שחרית: **סוף משני מנאחר שראו שאינו משציע הלכנו עין דיהן (ו) (ואס יותר לא היו מושכין ידיהס) וזימני שמעון את מי שמגיע כפול לא היו מושכין ידיהס:****

מוספי רש"י

מדוד אחת לעצמן. שאין אדם רוצה לשיטו (שבת כו.).

הדרן עלך אמר להם הממונה
התורה חסה על ממונן של ישראל. נמותר כהנים ופסוק לן מזה הסה ופנו את הבית מדרס יצא הכהן לנאות את הנגע ולא יעמא וגו' (ויקרא ד) אמר ר' מאיר וי מיה ממנא לן שאמרה מורה להמתיק שלה יראה הסה את הנגע ולא יאמר עומא עד שיסה הכהנס נעתי. ואס תאמר כלי עליו בגדו ומתכח, מטיבין והס טוריסי, ועל מה חסה מורה על כל חרס ופכו שאין להן טהרה אלא שצורה, וכל כך חסה מורה על ממונן של כ"י עין (שהרי צרעת בזה עליו בעבור שהיא צר כדליתא במדרס ונא אשר לו הבית. מפי' מהרש"ל ק"ו על ממונן של צדיקים (חולין סס)). למה סגן מימינו. לאיזה דבר הוא ממונה ומתון (סוטה מב. ושם: ממונה).

תורה אור השלם

1. אל תשקצו את גישיתיכם בגל השרץ השרץ ולא תטמאו בהם ונשמתכם בהם: ויקרא יא מג
2. בי אני יי אלהיכם והקדשתיכם ויהייתם קדושים בי קודשו אני ולא תטמאו את נפשתיכם בגל השרץ הרמש על הארץ: ויקרא יא מד

גליון הש"ס

גבי' וכלי שרת דעין לא עברין. סוכה דף ט"ז: **הגהות הב"ח**

(א) גבי' למה סגן מימין שלם אירע: (ב) רש"י ד"ה והיה נר כו' כדתנן נכנס ומנא שמי נרות מדרחיה דרולקים וכו' למאן דאמר לפון ודרוס נתונין היה האמצעי פני מוספי כלפי מערב וכו' פני המנורה הוא אמצעי יאיר: (ג) ד"ה חון משני כו' כדלמתיק צדיקין דלעיל. ג"כ דף כ"ו ולא הגמיו דהי אף בשחרית הן מוספי כדמנאמר שס ובדף כ"ז:

אמר להם הממונה פרק שלישי יומא

למ.

עין משפט
נר מצוה

א א מיי פי"ג מהלכות עבודת יוה"כ ה' א:
ב ב מיי שם פי"ג ה' ו:
ג ג מיי שם פי"ג ה' א:
ד ד מיי פי"א מהלכות בית המדרס ה' יא:
ה ה מיי פי"ט מהלכות כשרים הלכה כב טו"ע י"ד סימן סא סוף יא[

רבינו הגנאל

תנו רבנן והתקדשתם והיייתם קדושים אדם מקדש עצמו מעט מקדשין אותו הרבה.
הדרן עלך אמר להם הממונה
טרף בקלפי והעלה שני גורלות. פי' טרף עירבבס. כי היכי שלא יתברון ועלה של שם בימינו. אמר רבה קלפי של עין ושל חול היתה שאין עושין כלי שרת של עין. ואינה מחזקת פיה אלא שתיס ידים כדי שלא יתברון. הא דתנן 'ה יהודה הסגן וכחן גדול מכניסין ימיום בקלפי כו', ר' חנינה סגן הכהנים חולק עליו ואומר למה סגן (א) ממונה שאם אירע פסול בכהן גדול משמש תחתיו, אבל כל זמן שלא אירע בו פסול אינו משמש כלל. ת"ר [מ'] שנה ששימש שמעון הצדיק, היה הגורל עולה בימיו, ולשון זוהרית מלבין, והיה נר מערבי דולק, והיתה אש של מערכה מתגברה, והיתה בעומר ובשתי הלחם ובלחם הפנים כו'. מעשה באחד שחטף חלק חבירו והיו קורין אותו חמצין.

(א) כ"ה ג'י רבנו ז"ל למה סגן ממונה וכן הוא ה"ג להדליק בנרות מ"צ ע"א וכו' ג"כ בזור מז וט"ס במוס' ד"ה למה.

תוס' ישנים

תנני' טרף בקלפי. במו"ב [אחרי פרק יג] מפיין מקרא דעניין קלפי, דקמתי הכא אשר עלה עליו הגורל לה' יטול יתן על גביו, ת"ל אשר עלה עליו עננה לשמו מתוך קלפי. ובירושלמי [פי"ד יא] לא סוף דבר קלפי אלא אפילו קלמתי, ולמה אמרו קלפי כלי לעשות פומי לבר, ויציא שני מותין אחד שחור ואחד לבן ויקטור עליהס ויאמר זה לבס וזה לעואול, ת"ל גורל לה' שיהא יכר לה' וגורל לעואול שיהא יכר לעואול, וכן פירך משני נצורות אחד שחור ואחד לבן, ומשני הכי דעניין כמינה ממש. ואומר א"ח השמאה. הקשה ה"ר אלתרן אמתי לא קאמר חטאת לה' שזכיר השס מאחרי,

טרף בקלפי וכו'. וקראו אותו חמצין כל' ימיו. אף ע"פ שגס גרגרנין אחרים חוטפים ואוכלים כמותו האי דקראו אותו ממנן טפי מאחריני י"ל לפי שהוא חטף ממננן אחר אי נמי אחרים לא הקפידו כשהיו חוטפין זה מזה אבל זה כשזה חטף מיזו הקפיד:

ול"כ

הרבה מלמטה מממאין אותו מלמעלה בעולם הזה מממאין אותו לעולם הבא תנו רבנן והתקדשתם והיייתם קדושים אדם מקדש עצמו מעט מקדשין אותו הרבה מלמטה מממאין אותו לעולם הבא:
הדרן עלך אמר להם הממונה

טרף בקלפי והעלה שני גורלות אחד כתוב עליו לשם ואחד כתוב עליו לעואול הסגן בימינו וראש בית אב משמאלו אם של שם עלה בימינו הסגן אומר לו אישי כהן גדול הגבה ימינך (א) ואם של שם עלה בשמאלו ראש בית אב אומר לו אישי כ"ג הגבה שמאלך נתנן על שני השעירים יאומר לה' חטאת רבי ישמעאל אומר לא היה צריך לומר חטאת אלא לה' והן עונין אחריו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד: **גב' למה לי טרף בקלפי כי היכי דלא ניכיון ולישקול אמר רבא יקלפי של עין היתה ושל חול היתה ואינה מחזקת אלא שתי ידים מתקיף לה רבינא בשלמא אינה מחזקת אלא שתי ידים כי היכי דלא ליכיון ולישקול אלא של חול נקדשה אם כן הוה לה כלי שרת של עין *וכולי שרת דעין לא עבדינן ונעבדה דכסף ונעבדה דזהב *התורה חסה על ממונן של ישראל מתניתין דלא כי האי תנא דתניא רבי יהודה אומר משום רבי אליעזר הסגן וכנהן גדול מכניסין ידן בקלפי אם בימינו של כהן גדול עולה הסגן אומר לו אישי כהן גדול הגבה ימינך ואם בימינו של סגן עולה ראש בית אב אומר לו לכהן גדול דבר מילך ונימא ליה סגן כיון דלא סליק בידיה חלשא דעתיה במאי קא מיפלגי מר סבר ימינא דסגן עדיף משמאליה דכהן גדול ומר סבר כי הדדי ניהו ומאן האי תנא דפליג עליה דרבי יהודה רבי חנינא סגן הכהנים הוא דתניא (א) רבי חנינא סגן הכהנים אומר למה סגן (ב) מימינו שאם אירע בו פסול בכהן גדול נכנס סגן ומשמש תחתיו תנו רבנן ארבעים שנה ששימש שמעון הצדיק היה גורל עולה בימין מכאן ואילך פעמים עולה בימין פעמים עולה בשמאל והיה לשון של זיהורית מלבין מכאן ואילך פעמים מלבין אינו מלבין *והיה נר מערבי דולק מכאן ואילך פעמים דולק פעמים כבה והיה אש של מערכה מתגבר ולא היו כהנים צריכין להביא עצים למערכה חוץ משני גזירי עצים כדי לקיים מצות עצים מכאן ואילך פעמים מתגבר פעמים אין מתגבר ולא היו כהנים נמנעין מלהביא עצים למערכה כל היום כולו ונשתלחה ברכה בעומר ובשתי הלחם ובלחם הפנים וכל כהן שמגיעו כזית יש אוכלו ושבע ויש אוכלו ומותר מכלאן ואילך נשתלחה מאירה בעומר ובשתי הלחם ובלחם הפנים וכל כהן מגיעו *כפול (א) *הצנועין מושכין את ידיהן והגרגרנין נוטלין ואוכלין ומעשה באחד שנמל חלקו וחלק חבירו והיו קורין אותו בן חמצין**

תמנן
כדאמרינן בפי"ק נדמירי, י' א] לא לימא איניס לה' קרבן אלא קרבן לה', דלימא פסע ומדכר שס מסיס לצלטל. ואומר רבנו דשלי הכא דכתיב אשר עלה עליו הגורל לה' (והרי) [והסגן] וישפחו מטאת. אינו צריך לומר חטאת אלא א"ח. דהכי משמע ליה לשנא דקרא אשר עלה עליו הגורל לה' וישפחו מטאת וכו'. גב' בי היכי דלא גבויין ונשקפא, וכו' א"כ לא עשה מות הגרלה. י"ל וכו' ומעשה פה היתה דלמיר מותא יתוס כדאש השנה [מא], אן, כיון שעשה כול קדש מזהו שיכול לעשות כול חול דהגילה לאו דיו להגליל הוא מקטין לקמן בשמעתין דל' יהודה הגרלה מעבבא ואס (אין) עבודה היא אינה כשרה אלא ככהן גדול. ואומר רבנו (שאלין) [שאלין] כל כך עבודה שהי על ידי כהן גדול מתבררין (משעירין) [השעירין] ואמרינן נמי הגרלה לאו עבודה היא. וכו' דאמרינן לקמן מת אדם מציא חבירו שלא בגרלה כו' שמעון אכל לרבנן ידיה מגריל, מ"מ אין ההגרלה חשובה כל כך עבודה, אבל תמיד הו' עושה משוס דלא הגריל כלל (עד) [על] האחד. אבל אין לומר שעבודתו מתנחנו לטפן או ככהן גדול, שז"כ לא יתעב דעד אלא כהן כליס. מ"מ אין חלקן כי משוס מלמטה היה משמש כה' כלס ומחזר על [המלמטה] [המלמטה] ככהן גדול והכרה דברים יש בו ככהן גדול לקמן בפרק ג' או [עב]. אן לרד דימי דהתם וז"כ למה היו מנמיס הסגן, ואשכחן שממנין סגן ולא צייתו לראשון שס משוח מלמטה, כדלמתיק בזור פרק סגן גדול [מו, ז] דבעי תתם סגן ומשוח מלמטה הי מנייהו עדיף כו'. ואומר רבנו דמשוח מלמטה היה קמל אינה הוהיל ומעמיה משמש כה' כגדיס מנמוח. כי דהרדן ניהוה, ובשירה עבודה זו בשמאל כמו האלמא כף ומתנה ככהן גדול דיוס הכפוסים שריבן לו שתי ידים לפי שאי אפשר בעבודה אלא הוא. שבגייעי בפר' הצנועין מושכין ידיהם. ואומר רבנו דקורא מגיעו כפול, אבל מגיעו בכזית לא היו מושכין ידיהם כי דימו לקיים מותא אפילה, אבל כאן לא היה מותא אפילה לגמרי כיון שאין שם אלא כפול ולא היו שביעין. וא"ס היכא דלמתיקין כדלמתיקין ברס פסחין (ג, ב) אין מויקיימא מותא אפילה. י"ל דלא צני כזית לגמרי אלא כזית עדיף ומשפיה אפילה, ולכולס לא היו יכולים לתקן בזיו.

דלמתיקין כדלמתיקין ברס פסחין (ג, ב) אין מויקיימא מותא אפילה. י"ל דלא צני כזית לגמרי אלא כזית עדיף ומשפיה אפילה, ולכולס לא היו יכולים לתקן בזיו. והגרגרנין חוקיין. מוטפין ואוכלין כדמפרס בפרק שק יקדושיין [ג], א].

כדאמרינן בפי"ק נדמירי, י' א] לא לימא איניס לה' קרבן אלא קרבן לה', דלימא פסע ומדכר שס מסיס לצלטל. ואומר רבנו דשלי הכא דכתיב אשר עלה עליו הגורל לה' (והרי) [והסגן] וישפחו מטאת. אינו צריך לומר חטאת אלא א"ח. דהכי משמע ליה לשנא דקרא אשר עלה עליו הגורל לה' וישפחו מטאת וכו'. גב' בי היכי דלא גבויין ונשקפא, וכו' א"כ לא עשה מות הגרלה. י"ל וכו' ומעשה פה היתה דלמיר מותא יתוס כדאש השנה [מא], אן, כיון שעשה כול קדש מזהו שיכול לעשות כול חול דהגילה לאו דיו להגליל הוא מקטין לקמן בשמעתין דל' יהודה הגרלה מעבבא ואס (אין) עבודה היא אינה כשרה אלא ככהן גדול. ואומר רבנו (שאלין) [שאלין] כל כך עבודה שהי על ידי כהן גדול מתבררין (משעירין) [השעירין] ואמרינן נמי הגרלה לאו עבודה היא. וכו' דאמרינן לקמן מת אדם מציא חבירו שלא בגרלה כו' שמעון אכל לרבנן ידיה מגריל, מ"מ אין ההגרלה חשובה כל כך עבודה, אבל תמיד הו' עושה משוס דלא הגריל כלל (עד) [על] האחד. אבל אין לומר שעבודתו מתנחנו לטפן או ככהן גדול, שז"כ לא יתעב דעד אלא כהן כליס. מ"מ אין חלקן כי משוס מלמטה היה משמש כה' כלס ומחזר על [המלמטה] [המלמטה] ככהן גדול והכרה דברים יש בו ככהן גדול לקמן בפרק ג' או [עב]. אן לרד דימי דהתם וז"כ למה היו מנמיס הסגן, ואשכחן שממנין סגן ולא צייתו לראשון שס משוח מלמטה, כדלמתיק בזור פרק סגן גדול [מו, ז] דבעי תתם סגן ומשוח מלמטה הי מנייהו עדיף כו'. ואומר רבנו דמשוח מלמטה היה קמל אינה הוהיל ומעמיה משמש כה' כגדיס מנמוח. כי דהרדן ניהוה, ובשירה עבודה זו בשמאל כמו האלמא כף ומתנה ככהן גדול דיוס הכפוסים שריבן לו שתי ידים לפי שאי אפשר בעבודה אלא הוא. שבגייעי בפר' הצנועין מושכין ידיהם. ואומר רבנו דקורא מגיעו כפול, אבל מגיעו בכזית לא היו מושכין ידיהם כי דימו לקיים מותא אפילה, אבל כאן לא היה מותא אפילה לגמרי כיון שאין שם אלא כפול ולא היו שביעין. וא"ס היכא דלמתיקין כדלמתיקין ברס פסחין (ג, ב) אין מויקיימא מותא אפילה. י"ל דלא צני כזית לגמרי אלא כזית עדיף ומשפיה אפילה, ולכולס לא היו יכולים לתקן בזיו.